

Museum
Leuven

**HAAL EEN
KUNSTWERK
IN HUIS!**

↙ Dit kunnen we de komende weken enkel digitaal bewonderen.

Normaal is het nooit alleen: elke dag krijgt het bezoek van honderden mensen. En dat is al jaren zo. Maar wanneer je dit leest, is het muisstil op de plek

waar het hangt. Geen selfies,
complimentjes, traantjes,
verbaasde blikken of vragen
voor dit kunstwerk.

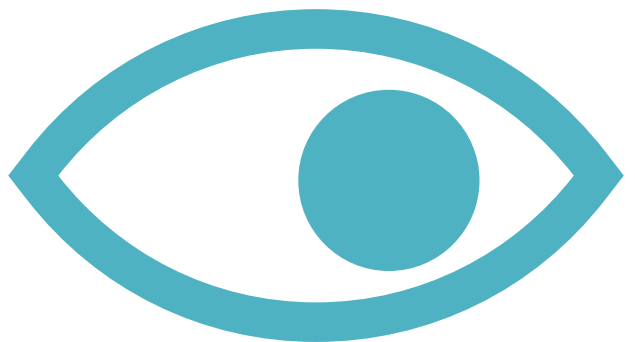
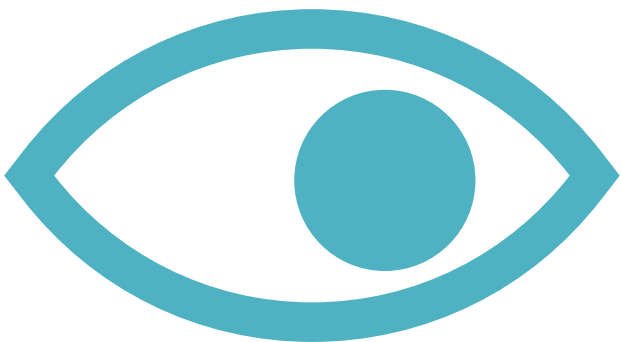
Jammer maar niet getreurd:
via deze weg komt het bij jou
op bezoek.

Geef jij het schilderij vandaag
wat liefde en aandacht?

Het enige wat je (voorlopig)
hiervoor nodig hebt, zijn je
ogen. Kunstwerken zijn dol op
nieuwsgierige blikken.
Hoe meer mensen hen
bewonderen, hoe liever.

1. Kan jij deze dingen terugvinden in het kunstwerk?

een paard – een engel – een punthoed
– een kindje – een toren – een glas – een
kroonluchter – een pistolet – een zwaard
– de langste baard – een tegelvloer –
een stralende hemel – een kletskop –
gevouwen handen – een wandelaar – een
mes – de gekste hoed – iemand die moe
is – de mooiste blote voeten

2. Ik zie, ik zie wat jij niet ziet...

Alles gevonden?

Dan zijn je ogen zeker opgewarmd!

Tijd om er **papier en potlood** bij te halen.

Zoek in het schilderij een detail en houd het geheim. Dit mag iets heel klein zijn bv. een schoen, een boom in de verte of een handgebaar.

2.

Maak hier een snelle, eenvoudige tekening van. Trek aan de mouw van een huisgenoot en laat hem of haar op zoek gaan naar jouw detail.

Gevonden?

Dan kan je de rollen omdraaien, zo veel als je wil.

3. Maar wie zijn al die mensen?

Je hebt alle hoekjes en kantjes van het schilderij verkend.

Kan je ook een antwoord vinden op deze vragen? Fantaseren is (altijd) toegestaan!

Hoeveel mannen zitten er aan tafel?

.....

Hebben ze al gegeten?

.....

Is het ontbijt, brunch, lunch of diner?

.....

3.

Wat stond er op het menu?

.....

Wie heeft zijn pistolet laten liggen?

.....

Heeft er iemand een scheetje gelaten?

.....

Zou er iemand dringend naar het toilet moeten?

.....

Wat zou er net gebeurd zijn?

.....

Waar kijken ze naar?

.....

Zijn het vrienden?

.....

3.

Wie kan er vliegen?

.....

Waar zou je het liefste op vakantie gaan?

.....

Hoeveel baarden tel je?

.....

Wie is het best gekleed?

.....

3.

Wie is het slechtst gekleed?

.....

Wie krijgt een cadeau?

.....

Wie kan zwaardvechten?

.....

Wie heeft er gekookt?

.....

3.

Kunstwerken vertellen altijd een verhaal. Wanneer ze zo oud zijn als dit werk (555 jaar oud) gaan zo goed als alle verhalen over geloof. Het schilderij werd gemaakt om in de Sint-Pieterskerk te hangen en daar hangt het nu nog steeds.

Het heeft als titel 'Het Laatste Avondmaal' en het toont je één van de belangrijkste momenten uit het leven van Jezus Christus. Dat is wat je ziet op het middenpaneel. Jezus viert voor de laatste keer feest met zijn apostelen.

De kleinere panelen links en rechts tonen verhalen die een link hebben met dit feestmaal: alle vier hebben ze 'eten' als thema.

4. Doorbreek de stilte

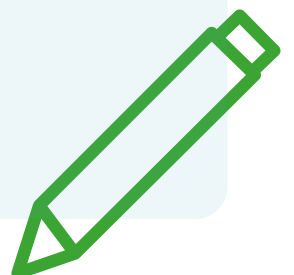
Het is de allerlaatste keer dat deze groep vrienden samen eet en drinkt.

Voel je dat er net iets spannends is gebeurd?

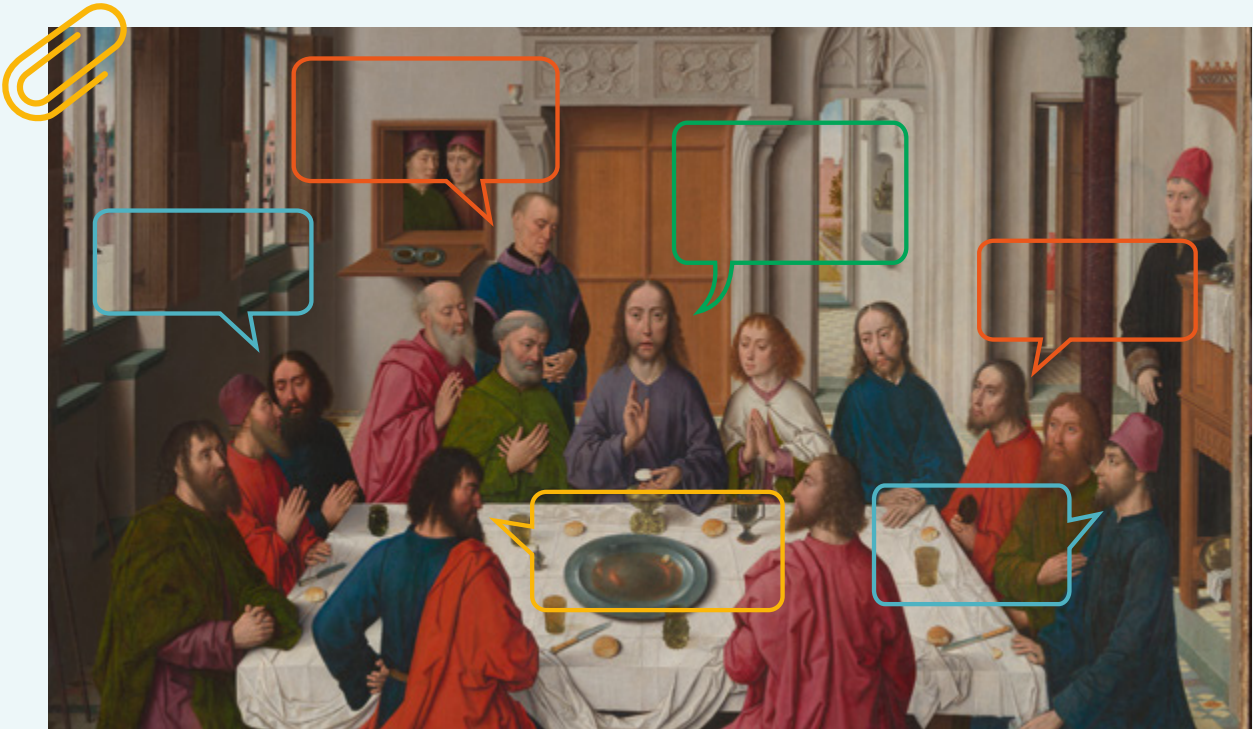
Sommige mannen schuifelen onrustig op hun stoel, anderen lijken te fluisteren. Je zou een speld kunnen horen vallen op de tegelvloer.

Niets zo vervelend als een gênante stilte tijdens een etentje.

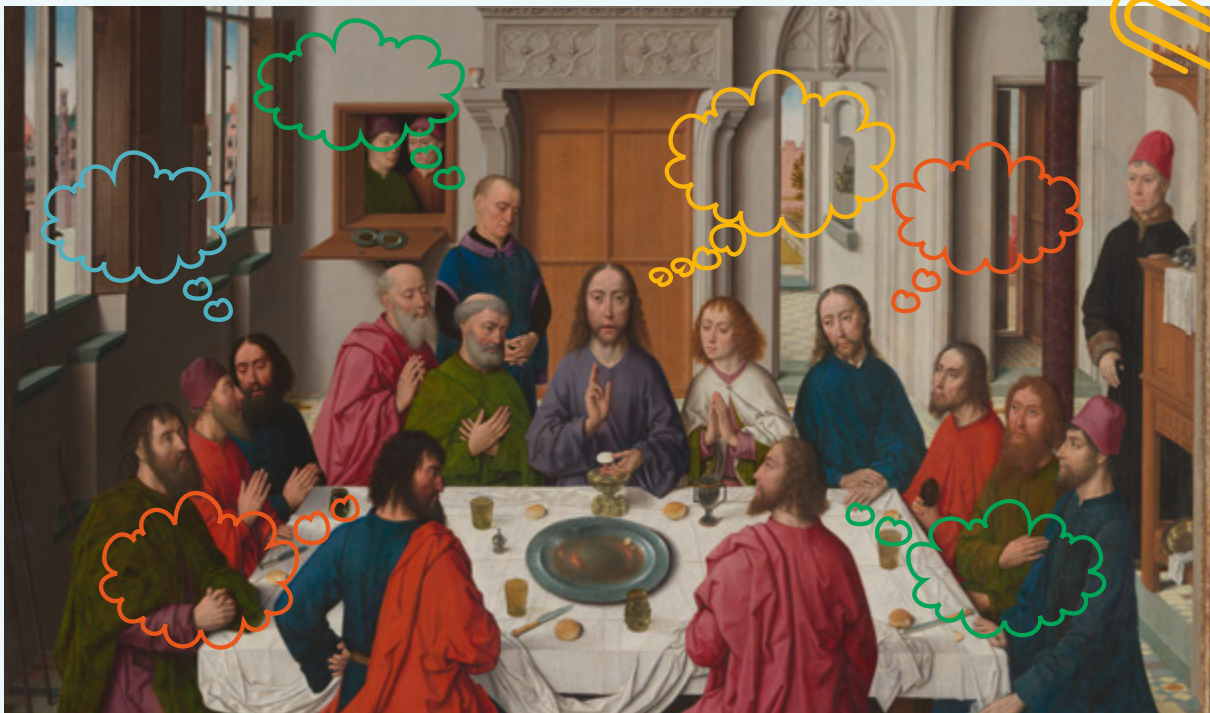
Kan jij de stilte doorbreken?

4. Wat hebben ze elkaar te vertellen?

En wat houden ze liever geheim?

5. 'Starstruck'

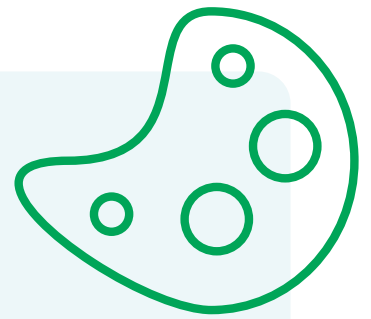
Je beseft het misschien nog niet maar je hebt net kennis gemaakt met een MEESTERWERK.

Maar wat is dat eigenlijk?
Een **MEESTER - WERK?**

Je hebt 4 dingen nodig om het te maken:

5.

1. Een meester

Of beter gezegd: een meester en zijn atelier. Een schilderij maak je in de middeleeuwen zelden alleen.

In het atelier leert de meester zijn leerlingen de kneepjes van het vak: verf maken, tekenen en schilderen. Genoeg geoefend? Dan kan je als leerling een examen afleggen, de meesterproef. Pas als je hiervoor slaagt, word je... gezel.

Als gezel mag je meewerken aan belangrijke opdrachten zoals bv. dit Laatste Avondmaal. De meesterschilder maakt de voorbereidende tekening en schildert zelf de moeilijkste stukken zoals handen en gezichten. Wat er overblijft, is voor de gezel. Hoe belangrijker de

5.

opdracht, hoe meer de meester zelf de handen uit de mouwen steekt.

2. Veel tijd

Dieric heeft 4 jaar aan dit meesterwerk gewerkt. Dat lijkt erg lang maar hij heeft het zichzelf niet makkelijk gemaakt...

- Alles moest er echt uitzien: dat deed hij door uiterst precies te schilderen en veel details te tonen. Kijk maar naar alle plooien in de kleren, de tegelvloer en de verse broodjes.
- Heb je al geteld hoeveel mensen er op staan? Gezichten en handen schilderen is moeilijk en tijdrovend, zeker als iedereen er ook uniek moet uitzien. Veel werk dus voor de meester!

5.

→ Bouts wilde mensen het gevoel geven dat je in het werk kan stappen en aan tafel kan aanschuiven. Dat doet hij door perspectief te gebruiken: zo creëer je diepte in een schilderij. De bomen en de stad zijn bv. veel kleiner dan de mensen vooraan. En de eetkamer is een doosje waar je in kan kijken: dat doet hij door de verste punten te versmallen. Dat zie je goed als je naar het houten plafond kijkt.

5.

3. Materiaal

Bouts had enkele dingen nodig om dit meesterwerk te maken:

- Bij een timmerman koopt hij hout van de allerbeste kwaliteit: schilders zijn dol op eik. De timmerman maakt ook meteen een lijst om het paneel: slim!
- Verf maak je gewoon zelf door stenen, mineralen, planten of insecten fijn te malen. Deze kleurstoffen meng je dan met olie zodat het goed vloeibaar wordt, mooi glanst en traag droogt (als je vier jaar nodig hebt, is dat heel belangrijk!).
- De verf aanbrengen doe je met een penseel: die gaan van heel erg dik tot penselen met slechts enkele haartjes

5.

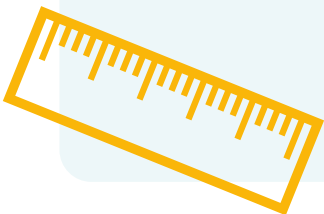
om heel fijn te kunnen werken.
De haren haal je bij een eekhoorn,
marter of varken.

4. Een geweldig idee: iets wat je wil tonen aan de wereld

Bouts was niet de eerste om het verhaal van het Laatste Avondmaal in beeld te brengen, maar hij was wel de eerste die het zo GROOT schilderde (het schilderij meet 150 cm op 180 cm).

Als je in een zoekmachine ‘Het Laatste Avondmaal’ ingeeft, dan vind je veel tafels met vrienden terug.

Kies er eentje uit en vergelijk het met de versie van Bouts. Wat is hetzelfde en wat is anders?

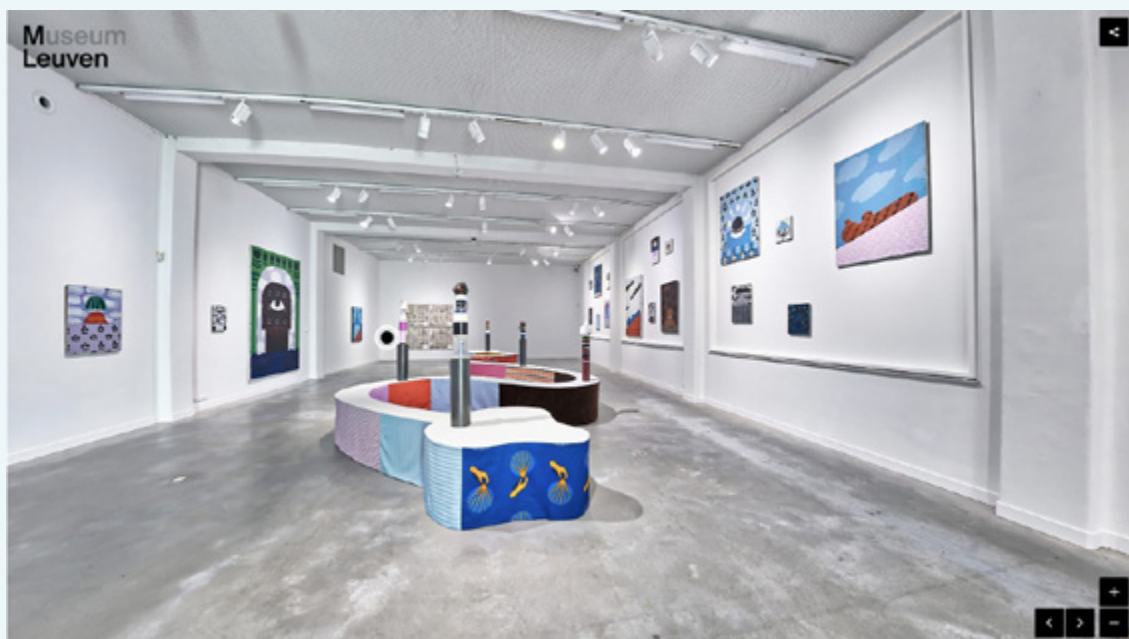

6. Adembenemend

Een meesterwerk is vaak iets waar je naar kan blijven kijken zonder het saai te vinden: omdat het zo mooi, mysterieus, ingewikkeld, groot of raar is.

Misschien hangt er wel een meesterwerk bij jou aan de muur?

Heb je er geen in huis (wij ook niet hoor!) maar ben je wel benieuwd naar meer kunstwerken? Dan kan je [hier](#) virtueel in het museum rondwandelen.

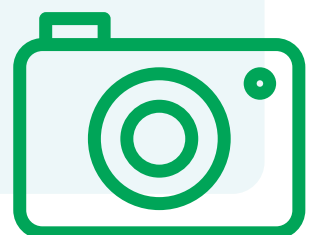

7. Zet een bordje bij!

Onze vrienden zijn net klaar met eten. Op het menu stond lamsvlees met een bruine bittere saus, brood en wijn.

Bouts heeft graag alle potjes leeg: op de schotel is er niets meer terug te vinden van het lamsvlees. Is dat bij jullie ook zo?

Maak een tekening van jouw lievelingsmenu en hang het op in de keuken. Misschien inspireert het de kok in huis om het deze week klaar te maken.

7.

Of Bouts ook een keukenprins was, weten we niet maar **de peter** van dit kunstwerk is dat in ieder geval wel... Benieuwd wie dat is?

Je kan het [hier](#) ontdekken!

7.

Deze bende heeft ook een bijzondere manier van tafelen: kijk maar!

→ Geen schoenen

→ Geen vorken

→ Pistolets verspreid over de tafel

→ Een lange tafeldoek die ze delen als servet

→ Eten met hun handen

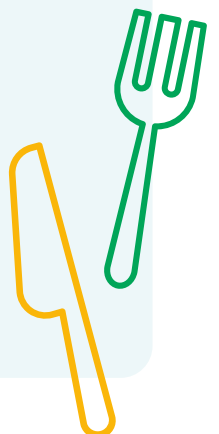
7.

Zie jij nog vreemde tafelmanieren?

.....
.....
.....

Ongetwijfeld is de manier waarop jullie samen eten ook bijzonder: elk gezin heeft zo zijn gewoontes en rituelen.

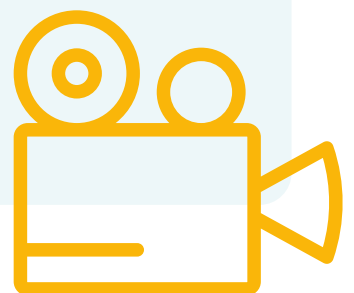
De komende weken eten we veel thuis, maak dat memorabel door elke avond een foto te nemen van jullie etentje of ... **zet een bordje bij** en nodig iemand virtueel uit om mee te eten. Wat er op het menu staat, kiezen jullie samen!

7.

Wij deden dat op 11 februari in het echt!
Benieuwd hoe dat eruitzag?

Ontdek het [hier!](#)

8. Hiep hiep Bouts!

Ben jij ondertussen een echte Bouts fan? Dan heb je geluk, want in Leuven zijn nog meer meesterwerken van hem te ontdekken. Het schilderij hieronder hangt nog maar enkele weken in M.

Veel kleiner en zonder feestmaal maar als je goed kijkt, zie je een oude bekende terugkomen.

Bouts bracht Jezus Christus opnieuw in beeld, enkele dagen na 'Het Laatste Avondmaal'. Is er iets veranderd?

Welke verkies jij?

groetjes
uit M!

Colofon

Tekst en concept: M Leuven

Vormgeving: Helena Vereycken

Beeldverantwoording: M Leuven

© www.lukasweb.be - Art in Flanders vzw, foto Dominique Provost

Iconen: Adnen Kadri, Richard Schumann, Trevor Dsouza, Misbahul Munir, Fahmi Ramdani, Bruno Bosse, Deemak Daksina, ibrandify, RIZCA, Srinivas Agra, trang5000, Till Teenck, Alina Oleynik, Tatiana, Vicons Design, David, Najaya Design, Vectors Market, Alfa Design, Alfonso López-Sanz from the Noun Project